

WEEK7

AR (ENG → SRP) – književno-tehnički

A

- **arms (he spread his arms)** → raširene ruke / razmahati ruke
 - **gesture** → gest / pokret / izraz tela
 - **hopeless gesture** → gest bez nade / beznadežan pokret
 - **sky** → nebo
 - **deep scarlet** → duboko grimizno / tamno crveno (intenzivno crvenilo neba)
 - **setting sun(s)** → zalazak sunca / zalazeće sunce
 - **shadow** → senka
 - **long shadows** → dugačke senke
 - **branched out** → razgranale se / razilazile se
 - **feet** → stopala
 - **dark rocky surface** → tamna stenovita površina /
-

B – C

- **we'll have to hope for the best** → nadati se najboljem / osloniti se na najpovoljniji ishod
- **even if** → čak i ako
- **reversed** → obrnuti položaj / preokrenuti (orijentacija sistema/letelice)
- **we'll find out soon enough** → uskoro ćemo saznati / brzo ćemo utvrditi
- **charted region** → mapirano područje / kartografski pokriven region
- **there isn't any way** → ne postoji način
- **somersault back** → prevrnuti se nazad / izvršiti obrt (360° manevrisanje)
- **risk** → rizik
- **smashing the ship** → razbijanje letelice / uništenje broda
- **too late** → prekasno

- **shipment** → pošiljka / teret / transportni tovar
-

D – F

- **suddenly** → iznenada
 - **thought struck me** → pala mi je misao na pamet / prostrujala mi je ideja
 - **ejected** → izbačen / izbačena masa
 - **load** → teret / količina materijala
 - **garbage** → otpad
 - **wastepaper** → otpadni papir
 - **before the crash** → pre nesreće / pre sudara
 - **locate** → locirati / pronaći
 - **thaw out** → odmrznuti / deblokirati (termalno)
-

G – I

- **notes** → beleške
 - **you made** → koje si napravio
 - **didn't have to finish** → nije morao da završi / prekinuto razumevanjem
 - **whacking me on the back** → udaranje po leđima (prijateljski, energično)
 - **space jacket** → svemirska jakna / skafander (gornji deo zaštitne opreme)
 - **wasn't as stupid as he suspected** → nije toliko glup koliko je mislio
-

J – L

- **repairs** → popravke / sanacija
- **shoved off** → otisnuti se / krenuti (brod/letelica)
- **vicinity** → blizina / okolina
- **crash** → sudar / nesreća / havarija
- **radar division** → radarska jedinica / odeljenje za radar
- **locate** → locirati / detektovati
- **batch** → serija / skup / količina

- **refuse** → otpad / ostatak / odbaceni materijal
 - **suspended in space** → lebdeći u svemiru / u bestežinskom stanju
-

M – O

- **absolute zero** → apsolutna nula (temperatura)
 - **retrieved** → izvučen / povraćen / oporavljen
 - **warmed enough** → dovoljno zagrejan
 - **examined** → analiziran / pregledan
 - **major** → major (vojni čin, ne prevodi se)
 - **picked up** → podigao / uzeo
 - **wadded balls** → zgužvane kugle / zgužvani komadi
 - **moist yellow paper** → vlažan žuti papir
-

P – S

- **notes for a speech** → beleške za govor
 - **announce** → objaviti / saopštiti
 - **successful completion** → uspešno izvršenje / završetak misije
 - **mission** → misija
 - **trembling fingers** → drhteći prsti
 - **smoothed paper flat** → ispravio papir / poravnao list
 - **bent over his shoulder** → nagnuti se preko ramena
 - **heart pounding** → ubrzano lupanje srca / palpitacije
 - **atomic motors** → atomski motori / nuklearni pogon
-

T – Z

- **able to read** → moći pročitati / dešifrovati
- **mirror writing** → ogledalsko pismo / obrnuto pisanje
- **Jabberwocky** → „Džabervoki“ (književni naziv, ostaje transliteracija)
- **ancient classic** → klasično delo / stara književna knjiga

- **little girl** → devojčica
- **walking through** → prolaziti kroz / kretati se kroz
- **looking glass** → ogledalo (arh. / knjiž.)

WEEK8

GLOSAR (ENG → SRP) – tehnički + književno-naučni leksikon

1. Osnovni narativni / opšti izrazi

- **wrecking (a relationship)** → *uništavanje / narušavanje odnosa*
- **scientific credibility** → *naučni kredibilitet / naučna verodostojnost*
- **my dreams have a shape** → *mojim snovima se može dati oblik (metaforički: imaju strukturu)*
- **live them out** → *ostvariti ih / realizovati ih u praksi*

2. Aeronautika / letelice / fizika fluida

- **glider** → *jedrilica / jedrilica (letelica bez motora)*
 - **trim (of the machine)** → */ podešavanje aerodinamičke ravnoteže letelice*
 - **spiraled through the woolpack** → *spiralno kretanje kroz kumulusni oblak*
 - **entering cloud** → *ulazak u oblak (let u IMC uslove – instrumental meteorological conditions)*
 - **soared above** → *uzdizali se iznad / penjali se u letu*
 - **open sky** → *otvoren nebo / čisto nebo*
 - **thermal bubble** → *termalni mehurić / termički uzlazni stub (termika)*
 - **uplift weakened** → *slabljenje vertikalnog uzlaznog strujanja*
 - **stable upward helix** → *stabilna uzlazna helikoidalna putanja*
 - **few hundred feet** → *nekoliko stotina stopa (visinska jedinica u avijaciji)*
 - **radar division** → *radarska jedinica / radarski odsek*
 - **locate (object in space)** → *locirati / detektovati (radarski)*
 - **suspended in space** → *u bestežinskom stanju / u orbiti / "lebdeće" u prostoru*
 - **absolute zero** → *apsolutna nula (0 K)*
 - **atomic motors** → *atomski/reaktivni motori (arhaično: nuklearni pogon)*
-

3. Meteorologija / oblaci / vizuelne metafore

- **woolpack cloud** → *kumulusni oblak (dosl. "vuneni paket", tipičan za Cb/Cu formacije)*
 - **cloud swept by below** → *oblaci koji prolaze ispod*
 - **detergent froth** → *pena od deterdženta (metafora za turbulenciju/teksturu oblaka)*
 - **rivers of air** → *atmosferske struje / vazdušne reke*
 - **vale and downs** → *doline i uzvišenja (reljef)*
 - **translucent streams** → *poluprozirni tokovi (optika atmosfere)*
-

4. Mehanika leta / dinamika

- **curves of gliders intersected** → *trajektorije jedrilica se seku*
 - **intersection (trajectories)** → *preseka putanja*
 - **catastrophe curve** → *katastrofična kriva (teorija katastrofa – matematička topologija/neravni sistemi)*
 - **reversed (orientation/trajectory reversal)** → *inverzija / obrtanje orijentacije leta*
 - **somersault back** → *povratni "salto" / nagli povratni manevar*
 - **risk of smashing the ship** → *rizik sudara / razbijanja letelice*
 - **shoved off (nautical/aviation slang)** → *odvojili smo se / krenuli / lansirali se*
-

5. Optika / senzorne tehnologije / laboratorijski termini

- **infrared goggles** → *infracrvene naočare / IR optička oprema*
 - **Defence d'éclairage** → *"Zabranjeno osvetljavanje" / odeljenje za kontrolu svetlosne emisije*
 - **heavily accented (makeup)** → *naglašeno istaknuto / snažno akcentovano šminkom*
 - **violet eye shadow** → *ljubičasto senilo*
 - **null-light conditions** → *uslovi bez svetlosti / nultog osvetljenja*
 - **darkroom** → *tamna komora (fotografska / laboratorijska)*
 - **adapt senses** → *adaptacija senzornih sistema / čula*
-

6. Biologija / neuroznanost

- **pons area** → *pons (Varolijev most, deo moždanog stabla)*

- **lesioned** → *lezioniran / oštećen (patološka lezija tkiva)*
 - **genetic landscape** → *genetski pejzaž / genetski prostor stanja*
 - **dreams / neural patterns** → *neuralni obrasci sna*
 - **choreography (of activity)** → *koordinacija neuronske aktivnosti / sinhronizovani obrazac*
 - **genetic icons** → *genetski simboli / kodirani obrasci u genomu*
-

7. Matematika / teorija sistema / fizika kompleksnosti

- **discontinuity** → *diskontinuitet (prekid kontinuiteta)*
 - **catastrophe curve** → *kriva katastrofe (Thomova teorija katastrofa)*
 - **intersecting curves** → *krive koje se seku*
 - **woolly fog** → *gusti neravnomernii medij (metafora za nelinearni prostor stanja)*
-

8. Kulturne / umetničke reference (kognitivna lingvistika)

- **A Paul Klee universe** → *Kleeov univerzum (apstraktni ekspresionizam)*
 - **Kandinsky cosmos** → *Kandinski kosmos (geometrijska apstrakcija)*
 - **painted genetic icons** → *naslikani genetski kod / vizualizovani genetski obrasci*
-

9. Osećajni / perceptivni opisi

- **vast pools (eyes)** → *duboki "bazenasti" pogled / oči kao duboki bazeni*
 - **glassy stare** → *staklasti pogled (odsutna svest)*
 - **clotted sweetness / sour tartness** → *zgrušana slatkoća / kiselo-opori miris*
 - **scent mix (patchouli + cat urine)** → *mirisna smeša (pačuli + amonijačni trag mačije mokraće)*
-

10. Avijacijski / navigacioni tehnički izrazi (ETF/PMF stil)

- **upward helix trajectory** → *helična uzlazna putanja*
- **thermal bubble rise** → *uzdizanje u termičkom stubu*
- **cloud penetration avoidance** → *izbegavanje ulaska u oblak (IMC)*
- **radar division detection** → *radarska detekcija objekata*
- **flight stability regime** → *režim stabilnosti leta*

11. Apstraktni naučni pojmovi (ključni za razumevanje teksta)

- **catastrophe (theory)** → *teorija katastrofa (nelinearna dinamika, bifurkacije)*
- **discontinuity (system state)** → *diskontinuitet stanja sistema*
- **genetic abstraction** → *apstrakcija genetskog prostora*
- **computational model of dreams** → *računarski model snova*

WEEK 9

PRAVNI / NORMATIVNI SISTEM (NOVO + PROŠIRENO)

- law → **zakon**
- the law made publication → **zakon je učinio objavljivanje**
- possession → **posedovanje**
- materials → **materijali**
- pertaining to → **koji se odnose na**
- Ext → **Ext**
- federal offense → **savezno krivično delo**
- offense → **krivično delo**
- carrying penalties → **uz kazne**
- penalties → **kazne**
- fifty thousand Erdmarks → **pedeset hiljada Erdmaraka**
- ten years in prison → **deset godina zatvora**
- without hope of parole → **bez mogućnosti uslovnog otpusta**
- parole → **uslovni otpust**

2. SISTEM ZAKONA / PRIMENA

- law was in effect → **zakon je bio na snazi**
- in both inhabited solar systems → **u oba nastanjena solarna sistema**
- inhabited solar system → **nastanjeni solarni sistem**

- solar system → **solarni sistem**
 - in effect → **na snazi / u primeni**
-

3. NAUČNO-TEHNIČKI TERMINI (BIO + KOGNITIVNI SISTEMI)

- mathematical techniques → **matematičke tehnike**
 - access → **pristup**
 - powers → **moći**
 - access to powers → **pristup moćima**
 - xenobiologists → **ksenobiolozi**
 - studying → **proučavanje**
 - Group Mind → **grupni um**
 - Worm Planet → **Planet Crv**
 - learned → **naučili**
 - were in use → **bili u upotrebi**
 - three-quarters → **tri četvrtine**
 - human population → **ljudska populacija**
 - population → **populacija**
 - inhabited systems → **nastanjeni sistemi**
-

4. KOGNITIVNO / PSIHOLINGVISTIČKI SISTEM

- method → **metod**
 - eliminating emotional problems → **eliminisanje emocionalnih problema**
 - emotional problems → **emocionalni problemi**
 - translating into → **prevoditi u**
 - external world → **spoljašnji svet**
 - external world (system) → **eksterni svet**
 - therefore → **stoga / dakle**
-

5. PRAVNA GLOBALIZACIJA / SISTEMSKA EKSPANZIJA

- in use → **u upotrebi**
 - therefore in effect → **stoga na snazi**
 - both systems → **oba sistema**
 - human population (global) → **ljudska populacija**
 - method of elimination → **metod eliminacije**
-

6. MEDIJSKO / PSIHOLOŠKA DIFUZIJA

- pop-psychology tape → **pop-psihološka traka** (popularna psiholoska traka)
 - tape → **audio traka**
 - popularized → **popularizovala**
 - based upon → **zasnovano na**
 - case → **slučaj**
 - little boy → **dečak**
 - named → **po imenu**
-

7. KOGNITIVNO-SISTEMSKI SAŽETAK

- Ext → **Ejst (afektivno-kognitivni konstrukt)**
 - Ext materials → **materijali za Ekst**
 - access techniques → **tehnike pristupa**
 - elimination of emotional problems → **eliminacija emocionalnih problema**
 - translation into external world → **projekcija u eksterni sistem**
-

8. KRATKI TEHNIČKI DICTIONARY (NOVO)

- publication → **objavljivanje**
- possession of materials → **posedovanje materijala**
- federal offense → **savezni prekršaj / krivično delo**
- prison → **zatvor**
- penalty → **kazna**
- hope of parole → **moćnost uslovnog otpusta**

- Executive Committee → **Izvršni komitet**
- control system → **kontrolni sistem**
- agent → **agent**
- state → **stanje**
- node → **čvor**
- relational system → **relacioni sistem**
- Ext → **Ext**
- fear → **strah**
- worthlessness → **bezvrednost**
- trust → **poverenje**
- control → **kontrola**
- feedback → **povratna informacija**
- input → **ulaz**

WEEK 10.

ÖDEL / AI / FORMALNI SISTEMI (GLOSAR)

LIČNE OZNAKE / KONTEKST

- Felix → Feliks
- Witter → Viter
- Bruno → Bruno
- AI-5 → veštačka inteligencija AI-5 / sistem AI-5
- AI → veštačka inteligencija / VI sistem
- prime AI → primarna veštačka inteligencija
- system → sistem
- main screen → glavni ekran / ekran sistema

KLJUČNI TERMINI (TEORIJA / LOGIKA / AI)

- free will → slobodna volja
- mechanism → mehanizam (u filozofiji uma / mehanicizam)

- minds are not machines → umovi nisu mašine
- purely mechanical → čisto mehanički
- completeness → potpunost (logička potpunost sistema)
- arithmetic complete → aritmetički potpun / kompletan za aritmetiku
- system capable of generating arithmetic complete → sistem sposoban da generiše aritmetičku potpunost
- true statement → istinita tvrdnja
- provable statement → dokaziva tvrdnja
- unprovable statement → nedokaziva tvrdnja
- proof → dokaz
- Gödel's proof → Gödela dokaz / Gödelova teorema
- Gödel → Gödel (ime, ne prevoditi)
- completeness of the system → potpunost sistema
- formal system → formalni sistem
- symbolic structures → simboličke strukture
- man-made symbolic structures → veštački konstruisane simboličke strukture
- mechanism is false → mehanicizam je netačan
- minds escape completeness → um izmiče potpunosti
- system is complete → sistem je potpun
- contradiction → kontradikcija
- test → provera / testiranje
- run (AI run) → izvršavanje procesa / pokretanje izvršavanja
- AI run → izvršavanje AI procesa / run procesa

OPERACIJE / RAČUNARSKI KONCEPTI

- AI continued its work run → AI je nastavila izvršavanje zadatka
- brought a smaller AI on-line → pokrenuo/la manji AI sistem / doveo/la manji AI u rad
- on-line → u radu / aktiviran / pušten u rad
- power draw → potrošnja energije / opterećenje sistema

- main screen read → na glavnom ekranu je pisalo / ispis sistema
- system read: → sistem ispisuje:
- generate → generisati / proizvesti
- stop run → zaustavljanje izvršavanja / prekid run procesa
- resume run → nastavak izvršavanja

WEEK 11

setup → sistem / instalacija

little setup → mala instalacija / mali sistem

dismantle → demontirati / razmontirati / onesposobiti

belfry → zvonik

hair trigger → preosetljiv okidač

linked to gas pipes → povezan na gasne cevi

gas pipes → gasne cevi / gasna instalacija

if anyone tries to dismantle it → pri pokušaju demontaže

psst → psst / šištanje / ispuštanje gasa

could hardly believe their eyes → nisu mogli da poveruju svojim očima

What gall! → kakva drskost!

got straight on the phone → odmah se javili telefonom

police department → policijska uprava

Officer → policajac / policijski službenik

poppin' mad → besan / razbesneo se

right quick → odmah / smesta

hightailed it → pojurio / jurnuo

ran up the stairs two at a time → preskakao po dva stepenika

a-huffin' and a-puffin' → zadihan

swung open → naglo otvorio

took a look → pogledao / izvršio uvid

ginger in his inspection → oprezan u pregledu

cautiously looked over → pažljivo pregledao

shut the door behind him → zatvorio vrata za sobom

went down → sišao / spustio se

ounce of prevention is worth a pound of cure → prevencija vrijedi više od sanacije

town sewer department → gradska kanalizaciona služba

check out → proveriti / izvršiti inspekciju

anything funny going on → nepravilnosti / nešto sumnjivo

underground pipes → podzemne cevi / podzemna instalacija

long and the short of it is → ukratko / suština je

verified everything → potvrdili sve / verificovali

clock had struck → otkucalo je (čas)

dice had rolled → kocke su bačene / generisani ishodi

wicker chair → pletena stolica

robot arm → robotska ruka

microcomputer → mikroracunar

throw those dice → bacati kocke / generisati ishode

occasional seven → povremena sedmica

never had two sevens together → nikada dve sedmice zajedno

weird-looking dice → neobične kocke

WEEK 8-12

immortal → besmrtn

what's left of your twenty-four hours → preostalih 24 časa / ostatak 24-časovnog perioda

grin → kez / keziti se

teeth → zubi

coal black → ugljeno crni / crni kao ugalj

better hurry → bolje požuri / požuri

time's running out → vreme ističe / vreme ističe se

time → vreme

all or nothing → sve ili ništa

wish → želja

stop time from passing → zaustaviti protok vremena

outside of me → van mene / izvan subjekta

easy enough → dovoljno jednostavno

watch → ručni sat / časovnik

look at your watch → pogledaj u sat

take my eyes off → skloniti pogled

exposed his teeth → pokazao zube

looked down → spustiti pogled

red mark → crvena oznaka / marker

minute hand → minutna kazaljka

Rolex → ručni sat (Rolex)

black mark → crna oznaka

hour hand → časovna kazaljka

spread-eagled → raširen / prilepljen uz zid

knowing grin → samouvereni kez

moved around → obišao / kretao se oko

waved my hand → mahnuo rukom

touched → dodirnuo

felt like marble → osećaj kao mermer / mermeran dodir

time had stopped → vreme je stalo

interior time → unutrašnje vreme

exterior time → spoljašnje vreme

relief → olakšanje

second hand → sekundna kazaljka

expected nothing less → ništa manje nisam očekivao

basement → podrum

pentagram → pentagram

scrubbing → ribanje / brisanje

trace → trag

flexible metal tape → fleksibilna metalna merna traka

confined space → ograničen prostor

two feet across → dva stope u prečniku

car wouldn't start → auto nije hteo da upali

roommate → cimer / sustanar

motorcycle → motocikl

spell → čarolija / magijski uticaj

enclosed → zatvoren / obuhvaćen

walked → pešačio

Mormon temple → mormonski hram

night → noć

cool and balmy → blaga i prijatna

city lights → gradska svetla

blanked out → zaklanjala / potisnula

stars → zvezde

werewolf's moon → mesečina kao za vukodlaka

empty lot → prazan plac

synagogue → sinagoga

church → crkva

exercise → fizička aktivnost

places of worship → bogomolje / verski objekti

didn't exist → nisu postojali

prayed → molio se

SPECIFIC EXPRESSIONS

It was still only two feet across. →

Prečnik je i dalje bio svega dva stope.

scrubbing until every trace was gone →

ribajući dok svaki trag nije nestao / ribajući sve dok nije uklonjen svaki trag

City lights blanked out the stars →

Gradska svetla su zaklanjala zvezde / Gradska svetla su potiskivala zvezde

there was a fine werewolf's moon →

bila je jasna mesečina vukodlaka /)

the empty lot →

prazan plac / prazno zemljište (plac)